

Realistisch drama over spirituele impulsen

Een directeur zit met zijn handen in het haar. Hij wil dat zijn bedrijf zich richt op geestelijke waarden. Hij heeft namelijk een groep mensen ontmoet die daarin thuis is en hem kan helpen. Maar hoe krijgt hij zijn eigen personeel mee? Dat heeft zo zijn twijfels bij deze nieuwe spiritualiteit van hun directeur. Eruit gooien kan hij hen niet; dat wil hij ook niet. Ze hebben hem ook altijd trouw gediend. Hoe zijn ze te bewegen met zijn nieuwe koers mee te gaan?

De problemen worden alleen maar groter wanneer blijkt dat die nieuwe groep mensen ook geen geheel vormt. Men is verdeeld over het aanbod van de directeur, die zijn fabriek aan hen ter beschikking stelt. Is hun eigen geestelijke impuls sterk genoeg voor deze onderneming, of zal die in uiterlijk geweld ten onder gaan? En ook niet onbelangrijk: is de directeur wel in staat om die impuls op te pikken, en zijn zijn medewerkers dat dan ook? Ziedaar in een notedop de problemen die op het toneel verschijnen in 'Het ontwaken van de zielen', het laatste van de vier spirituele drama's die Rudolf Steiner heeft geschreven. Wie op zoek is naar spiritualiteit en deze in zijn dagelijks leven wil integreren, zal hier veel in kunnen herkennen.

Hoe kun je een spirituele impuls bij jezelf versterken? Die vraag is niet alleen onderwerp van het drama op het toneel. Dezelfde vraag houdt ook de uitvoerenden bezig. Zij willen niet in theorie een antwoord geven, maar dit antwoord op het toneel werkelijkheid laten worden. Het toneel vormt een speciale plaats waar dit mogelijk wordt, al is het maar voor momenten.

De mysteriedrama's zijn door Rudolf Steiner zo geschreven dat het creëren van die nieuwe spirituele werkelijkheid in hoge mate met het spreken gerealiseerd kan worden. In de diepten van het woord zijn dimensies aanwezig die door een zorgvuldige behandeling tevoorschijn kunnen komen. De uitvoerenden zijn in principe in staat op het toneel door middel van het woord een nieuwe werkelijk-

heid te creëren. In principe, want eenvoudig is dit niet. Maar het streven is er.

Het blijkt ook zo te werken dat een publiek dat hiervoor open staat, het de spelers mede mogelijk maakt dat zij in hun opzet slagen. Als spelers en publiek zich helemaal in de tekst kunnen begeven, niet alleen qua betekenis, maar bijvoorbeeld ook wat betreft klanken en vormen, dan kunnen zij een diepte ervaren die nieuwe werelden ontsluit. Dat is een bijzondere ervaring die om werkelijkheid te worden van de kant van de spelers veel oefening vraagt, en van de kant van het publiek een bereidheid om er helemaal bij te zijn en zich niet te laten afleiden door wat minder goed wil lukken.

Een organisatie die zich sterk wil maken voor spiritualiteit, heeft beslist een goede kans van slagen. Niet dat alles dan opeens op rolletjes loopt. Mensen in zo'n bedrijf, die eigen geestelijke krachten mobiliseren, kunnen echter goede krachten van buiten aantrekken, die nieuwe creatieve oplossingen helpen vinden. Dat is veel waard. ■

Michel Gastkemper